

LUKIOT JA TOISEN ASTEEN AMMATILLISET OPPILAITOKSET - PALKITUT

4. PALKINTO

Tiia Räsänen / Rauman ammattiopisto
Opettaja Taru Koskinen

PÄIVÄ MERIMIEHENÄ

Herään puhelimen hermoja riipivään pirinään. Kampean itseni ylös sängystä, lyön itseni pilkkopimeään hyttini keskellä olevaan pöytään ja kompuroin hytin oven viereen puhelimen luokse. ”Töijaus puolen tunnin kuluttua”, räähky poosu langan toisesta päästä. Lupaan tulla pian, lasken puhelimen luurin paikoilleen, läimäytän katkaisijasta valot päälle ja alan tonkia vaatteita kaapistani. Oletan, että ulkona on tavalliseen tapaan jäätävän kylmä, joten valitsen paksuimman villapaitani ja änkeän kahdet housut päällekäin. Vilkaisen kelloa ja huomaan, että olen saanut nukkua peräti viiden tunnin yöunet.

Laahaudun portaita yhden kannen verran alaspäin ja suuntaan messiin; eihän kenenkään päivä ilman kahvia lähde käyntiin. Valitsen hyllystä suurimman kupin, sillä minulla on vielä hyvin aikaa, olenhan taas kerran ensimmäisenä odottelemassa patisteluja töihin.

Vähitellen porukkaa alkaa valua aamukahville, ja pian onkin aika lähteä töihin. Avaan täkille vievän oven, ja kirpeä pakkasilma pelmahtaa päin kasvojani. Yhteistuumin poosun kanssa laitamme ahterin kiinnitysköydet valmiiksi ja jäämme katselemaan lähestyvää satamaa, jonka valot hehkuvat oranssinsävyisinä valkoisen jään ja lumisten saarten yläpuolella. Hitaasti mutta varmasti livumme satamaan, ja pian laivamme kelluukin jo kaijan sivustalla kiinnitettynä ja jäälautojen ympäröimänä.

Laivan ahteriramppi lasketaan alas, ja alkaa vimmattu tavararalli. Sitä mukaan kun minä, puolikas, matruusi ja poosu ehdimme avata surrinkeja ja raahata niitä syrjään valtaat koneet kускаavat trailereita, mafeja, erilaisia vanhoja rekkoja ja uutuuatua kiiltäviä, suuria purjeveneitä ulos laivasta.

Pari tuntia satamaan saapumisen jälkeen pääsemme syömään aamiaista, jonka kokki on pitänyt meitä täkkäreitä varten lämpimänä; olemme taas myöhässä. Istahdamme pöytäme ääreen ja syömme jokainen valtavan kasan taivaallisen hyviä lämpimiä voileipiä. Syötyämme siirrymme kahvikuppeinemme tupakkamessiin juttelemaan hetkeksi niitä näitä, kunnes on taas aika lähteä töiden pariin.

Tauon jälkeen alamme kärrätä viimeisen reilun viikon aikana kertyneitä roskia sataman roskakoreihin. Poosu nostaa trukin avulla ylös poop-kannen tasolle roskalavan, jolle heittelemme puolikkaan kanssa jätesäkkejä. Lavan täytyttyä lähdemme kolmisin siirtämään säkit ja pussukat jätesäiliöihin, ja lavan tyhjennyttyä palaamme täyttämään sen uudelleen. Laivan ja sataman jätetepsteen välillä saammekin ravata aina lounaaseen asti.

Porukkamme marssii sisätiloihin, ja nenään tulvii torstaille ominainen hernekeiton ja pannukakkujen tuoksu. Itse päätän jättää edelleen inhoamani hernekeiton syömättä, ja saan tietenkin kuulla liudan naljailuja yhdeltä sun toiselta siirtyessäni suoraan pannukakkuannoksen tuhoamiseen. Saamme viettää nyt peräti tunnin ruokatauon, sillä hommien kanssa ei kuulemma ole pahemmin kiirettä. Stuuvarit ne siellä taas kuulemma laiskottelevat ja välttelevät töitä minkä kerkeävät... Syötyäni istahdankin siis hyväksi aikaa katselemaan messin televisiosta suomalaisia TV-ohjelmia ensimmäistä kertaa lähes kahteen viikkoon.

Koska minä ja poosu olemme saaneet nukkua pari tuntia enemmän kuin puolikas ja matruusi, menemme kahdestaan jatkamaan töitä toisten päästessä lepäämään. Saavumme lastikannelle parahiksi juuri, kun stuuvarit lähtevät kahvitauolle. Pääsemme siis huoltamaan ahterirampin

kumitiivisteen kuntoon. Poosu nostaa minut trukin nostokorilla aivan ahterin luukun yläreunan tuntumaan. Ensin puhdistan tiivisteettä hiukan matkaa rievun kanssa, sitten lätkäisen siihen tahmaisen pensselin kanssa paksun silikonikerroksen. Kahvitauon aikana ehdin onneksi saada yläreunan valmiiksi; sivustoja pystymme huoltamaan häiritsemättä lossausta.

Saatuamme valmiiksi kiireisimmät huoltotyöt lastikannella stuuvarit lopettelevat onneksi töitään. Puolikas ja matruusikin ilmestyvät lastikannelle, ja alamme surrata kiinni tavaroita, jotka viedään seuraavaan satamaan. Raahaan metrikaupalla raskaita ketjuja ruuman perälle muutaman jäljelle jääneen mafin vierelle ja muut tulevat perässä kiinnittämään ketjut lastiin ja kannessa oleviin kiinnikkeisiin ja kiristävät ne sitten speedlashien avulla tiukoiksi. Huokaisemme helpotuksesta, kun mafeja on jäänyt niin vähän; pahimmillaan olemme joutuneet surraamaan niitä ja niillä kuljetettavia, usein aiemmin liian huonosti kiinnitettyjä tavaroita useampiakin tunteja.

Kun lasti on kiinnitetty, ehdimme lakaista pahimpia lumia rampilta vain hetken aikaa, sillä aikataulumme on jälleen kerran kiireinen. Radiopuhelimesta kuuluu rätisevä käsky valmistautua lähtöön. Nostamme rampin reunoilla seisovat suojakaiteet sisäpuolelle ja marssimme peräkanaa portaita ylös lastikannelta. Poosu ja minä jäämme ahteriin, puolikas ja matruusi suuntaavat föriin. Avaan ramppia ohjaavan hydraulilaitteen ohjauskaapin, väännän raskaasta vivusta ja niin ramppi alkaa nousta hitaasti ja pihisevää ääntä pitäen ylös. Satamatyöntekijöiden auto ajaa kaijalle, jättää ensin pari miestä peräköysien kohdalle ja ajaa sitten fööriin luokse. Kun ahteriramppi vihdoinkin kumahtaa paikalleen ja lukitukset naksahtavat kiinni, kapteeni käskee kanssamme ahterissa kylmässä hyppivää förstiä lekottamaan köydet. Hän vääntää vinssin vivuista, ja trossit valahtavat löysiksi. Satamatyöntekijät nostavat yhteistuumin raskaat, jäiset öögat ylös yhteistuumin pollarin ympäriltä, ja vinssejä käyttävät försti ja poosu kelaavat paksut kiinnitysköydet ylös minun ohjaillessa niitä siististi kelalle. Kun kaikki köydet on hiivattu ylös, koilaan niistä kolmannen, jolla ei ole omaa vinssiä, siististi omalle paikalleen. Varmistamme vielä, että kaikki ulkona oleva tavarat on kiinnitetty kunnolla, ja odottelemme lupaa siirtyä sisälle. Katselemme, kuinka tuttu satama ja laiturissa olevat laivat jäävät hitaasti taaksemme.

Sisälle päästyämme meitä odottaa messissä kahvitauoksi valmiiksi laitettu kahvi- ja pullapöytä, jonka kimppuun kaikki käyvät innolla. Oma vahtini brygalla alkaa vasta kahdeksalta, joten minulla on useampi tunti omaa aikaa. Kahvin juotuani otankin messin TV:n alla olevasta kaapista mielenkiintoiselta vaikuttavan dvd:n, jota menen katsomaan omaan hyttiini mukaan ottamaltani kannettavalta tietokoneelta.

Elokuvan parissa kuluu nopeasti pari tuntia, ja katsottuani sen loppuun tunnen itseni todella väsyneeksi. Päätän jättää puoli kuudelta tarjoiltavan päivällisen väliin ja nukkua puoli kahdeksaan asti.

Herään kännykkäni herätyskelloon 19.30, ja kömmin portaita alas messiin tekemään pari voileipää ennen vahtini alkua. Huomaan, että satamasta on tuotu laivallemme pari iltapäivälehteä, joten syödessäni uppoudun samalla niiden lukemiseen. Tuntuu, että olisin ollut Suomesta pois kauemminkin; on tapahtunut niin kauhean paljon asioita, joista saan lukea vasta nyt! Toisaalta joskus kyllä tuntuu helpommaltakin saada elää oman pienen laivayhteisön sisällä kuulematta kotimaassa tapahtuvista kurjista asioista, on paljon vähemmän murehdittavaa.

Viittä vaille kahdeksan kipuan rappuset ylös asti brygalle. Försti on istunut omalla paikallaan kuudesta asti, ja matruusikin on tulossa pian. Katson AIS:sta missä olemme ja mitä laivoja lähellämme on, käyn laittamassa kahvin tippumaan ja istahdan tosien tutkan eteen. Maisemat ovat jälleen upeat: stuurpuurin puolella näkyvät rannikon muutamat hajanaiset valot ja radiomastot ja muualla ympärillämme satunnaisten laivojen kulkuvalot. Meri on lähes täysin tyyni ja pilvettömällä taivaalla hohtaa tuhansia tähtiä.

Vahti sujuu rauhallisesti tyynen sään ansiosta, eikä muuta liikennettä ole kovin paljon. Vaihdan silloin tällöin uuden suunnan automaattiohjaukseen, ja tutkien tarkkailun ja tähystyksen

lomassa juomme pannukaupalla kahvia ja juttelemme kaikesta maan ja taivaan väliltä Radio Novan soidessa taustalla. Puolikas käy tunnin välein suorittamassa vahtikierroksensa asuin-, konehuone- ja lastitiloissa.

Vahdin lopulla kirjaan förstin kansa lokikirjaan sää- ja sijaintitiedot ja merkitsen sijaintimme merikorttiin. Seuraava vahtipari saapuu brygalle, ja me kolme pääsemme nukkumaan. Käymme vielä förstin kanssa messissä syömässä pikaisen iltapalan, ja menemme sitten molemmat hytteihimme yöpuulle.

Oloni on haikea, sillä huomina on kaksi kuukautta kestäneen työharjoittelujaksoni viimeinen päivä. Vaikka välillä on ollutkin raskasta, laivasta on ehtinyt tulla minulle kuin koti ja miehistöstä kuin toinen perhe. Makoilen sängyssä ja muistelen kaikenlaisia harjoitteluni tapahtumia; kuinka vietimme joulua, uuttavuotta ja syntymäpäiviäni ja kuinka pääsin taas käymään monessa maassa ja satamassa, joissa en ollut koskaan ennen ollut.

Viimein nukahdan laivan tuuletuksen rauhoittavaan huminaan.